

Körkép

A Mentor Egyesület állásfoglalása a szociális munka szupervíziójáról

A Mentor Egyesület véleménye szerint mindaddig, amíg nincs szupervizor képzés, az alábbi feltételekkel teljesíthető szupervizori munka a szociális munka területén

1. Alapvégzettség: humán diploma vagy az Akkreditációs Bizottság által elfogadott szakmai gyakorlat

2. Szakmai gyakorlat: saját szakmájában 5 év, szociális ellátás vagy határterületén: 3 év

3. Saját élmény (személyes terápia-önismereti munka)- bármelyik pszichológiai irányzat keretében: egyéni vagy csoportos: 120 óra

4. Saját munkához tartozó szupervíziós előzmény – egyéni: 20 óra, csoportos 40 óra. (Külső szupervizor által adott szupervízió a munkahelyen vagy a munkahelytől független szupervíziós helyzetben végzett szupervízió -hiánya esetén a peer-szupervíziós gyakorlatból kell pótolni)

5. Kontroll szupervízióban való részvétel – egyéni és csoportos szupervíziós munka szupervíziója: 30 óra

A kontroll szupervizorra jogosult személy vagy peer-szupervíziós csoport megbízottja

6. Csoportos szupervízió vezetéséhez csoportvezetés technikai szeminárium: 40 óra vagy az Akkreditációs Bizottság által elfogadott csoportvezetési gyakorlat: 100 óra, csoportvezetésre vonatkozó elméleti szeminárium: 20 óra. Kerüljön összeállításra egy szociális munka szupervizori kataszter és egy szociális munka szupervizori ajánlási kataszter.

A szociális munka szupervizori kataszter azokat ölelné fel, akik az akkreditációs eljárás alapján megkapták a szociális munka szupervizori címet.

Szociális munka szupervizori ajánlási kataszter azokat ölelné fel, akik az adott évben szociális munka szupervíziós munkát végeznek. A szupervíziót igénybe venni szándékozók ebből a listából tudnak választani szupervizort.

Szociális munka szupervíziós képzés megindulását követően csak olyan képzésekből kerülhetnek felvételre a kataszterbe szupervizorok, amelyeket a szociális Szakmai Szövetség Szupervíziós Akkreditációs Bizottsága elismer a szociális munka szupervizori képzésnek.

A kataszterbe történő felvétel szempontjai a következők legyenek

1. konszenzussal elfogadott kritériumrendszer alapján történjen
2. konszenzus alapján felállított Akkreditációs Bizottság végezze
3. a belépési eljárás pontosan meg határozott legyen

4. a belépéstől számított első 1 évben kötelező legyen peer-szupervízióban vagy kontroll szupervízióban részt venni a kataszterbe felvett szupervizornak

5. az akkreditált évente adjon beszámolót az Akkreditációs Bizottságnak a folyó évben vitt esetek számáról, illetve az ajánlási kataszter számára a szabad kapacitásáról

6. a szociális munka szupervizori ajánlási kataszter érvényességét évente felül kell vizsgálni. Szociális munka szupervizori tevékenység szüneteltetését be kell jelenteni, maximális időtartama 2 év lehet. A két év szüneteltetést meghaladóan újra kérvényezni kell a kataszterbe történő felvételt.

Szociális munka szupervíziós képzési modelleknek – a szakma hagyományainak megfelelően – kimeneti szabályozásúnak kell lenniük, biztosítva ezzel az oktatói módszerek megválasztásának szabadságát.

Az a képzőintézmény, amely olyan képesítést ad ki, amely a szociális munka szupervíziójára jogosít, annak el kell fogadnia a képzésre vonatkozó szakmai konszenzus által meghatározott kritériumrendszer.

Szupervíziós végzettséggel rendelkező személyek, akik a szociális munka területén szeretnék végezni szupervizori tevékenységüket, el kell fogadják és teljesíteniük kell a szakmai konszenzussal elfogadott kritériumrendszer és a szociális munka szupervizori kataszter akkreditált tagjának kell lenniük.

A képzési tartalmak kreditek formájában legyenek megszerezhetők, hogy különböző végzettségű szakemberek egyaránt elérhessék a címet.

Szociális munka szupervíziós képzésben a szupervíziós tantárgyat csak olyan oktatók taníthatassanak, akik megszerezték szociális munka szupervizora végzettséget, a kataszterben szerepelnek, és oktatási tapasztalattal kell rendelkezniük.

A szociális munka szupervíziós képzés tartalmának meghatározására -belépési feltételek, képzés minőségét garantáló kritériumok kimeneti szabályok – egy későbbi időpontban a Szociális Szakmai Szövetség hívjon össze egy „konszenzus konferenciát” – a soproni normák kidolgozásához hasonlóan.

A szociális munka szupervíziójának tartalma

A szociális munka szupervíziójának tárgya a szociális munka sajátosságai, mint speciális segítségi folyamat a kliens reális életterében, amely egy meghatározott társadalmi feltételrendszerben helyezkedik el. A szociális munka és annak szupervíziója nem leszűkíthető az egyén (segítő és segített) pszichológiai megközelítésére. A szociális munka szupervizorának rendelkeznie kell multikulturális tapasztalatokkal, különböző értékrendek megjelenési formáinak és működési hatásainak ismeretével. A szociális munka szupervizora részéről elengedhetetlen a szociális munka területén szerzett gyakorlat. A szociális munka szupervizorának rálátással kell rendelkeznie a szociális munkás összetett munkamódjára, amelyben az élet reális tereiben egy bonyolult kapcsolati - intézményi - politikai közegben dolgozik a szociális munkás. A szinteket változtatva és azok egymást segítő mozzanatait felhasználva indirekt és direkt formában valósítja meg tevékenységét a szociális munkás. E teljes folyamatról áttekintő képpel és ennek megfelelő szupervíziós módszertannal kell rendelkeznie a szociális munka szupervizorának. A Mentor Egyesület álláspontjának részletes kifejtése megtalálható a szociális munka szupervíziójának tárgya című fejezetben.

A szociális munka szupervíziójának finanszírozási alapja

Ki kell alakítani azt a gyakorlatot a szociális ellátó intézményekben, hogy az éves költségvetésben a munkatársak számára elkülönített alap álljon rendelkezésre, amelyet egyéni döntés alapján a szociális munkás használhat fel szupervízióban való részvételre. Ez biztosítja a szociális munkás számára azt a választási szabadságot, hogy a munkahelyén biztosított szupervíziót veszi igénybe vagy a munkahelytől független szupervíziót.

Amennyiben egy csoportnak vagy munkahelynek igénye van szupervízióra, de ennek forrásai nem állnak rendelkezésükre, akkor a szupervíziót adó egyéneknek, szervezeteknek rendelkezniük kell olyan felkészítő programmal, amellyel hozzá tudják segíteni a szupervíziót igénylőket a források megteremtéséhez. Ez vonatkozhat az intézményi pénzpolitika vagy költségvetési források mobilizálására vagy különböző alapítványi, civil szférában elérhető források megteremtésének módszertanára.

A Szociális Szakmai Szövetség által elfogadott szupervíziós tevékenységet csak olyan személy vagy szervezet végezhesen, aki(k) a forrásteremtésre felkészítő programmal rendelkezik.

A szociális munka szupervíziójának minőségbiztosítási kritériumai

Ameddig nincsenek szupervíziós képzettséggel rendelkező szupervizorok, alapvetően megköveteltté kell tenni a szociális munka szupervíziójának minőségbiztosítását azoknál a személyeknél, akik szupervíziós tevékenységet végeznek. A belépési feltétel a szociális munka szupervizori kataszterbe történő felvétel kritériuma.

A szociális munka szupervíziójának folyamatos minőségbiztosításához tartozik

1. A szupervízió módszertanára vonatkozó elméleti szeminárium elvégzése
2. Folyamatos peer-szupervízióban vagy kontroll szupervízióban való részvétel legalább a tevékenység kezdetétől számított egy évig
3. Csoportos szupervízió végzése esetén csoportvezetői technikai szemináriumban való részvétel
4. A szupervíziót végző részéről a szupervíziós munka vállalásának bejelentése a Szociális Szakmai szövetség Szupervíziós Bizottsága felé és ellenőrzésre való lehetőség biztosítása
5. Szakmailag nehéz helyzet kialakulása/vállalása esetén – növelt ülésszámú – csoportos (peer) szupervízióban való részvétel
6. A szupervíziót igénybe vevők számára a Szociális Szakmai Szövetség Szupervíziós Bizottsága felé történő panasztétel lehetőségének elismerése
7. A Szociális Szakmai Szövetség Szupervíziós Bizottság szakmai mérlegelésének és etikai kérdésekben hozott döntéseinek elfogadása
8. A szupervíziós munka során szerzett tapasztalatokról és az ezek elméleti vonatkozásairól időnként szakmai publikáció megjelentetése
9. Nyitottság más szakmai műhelyekkel való dialógusra, közös rendezvények szervezésére, együttműködésre szupervíziós kérdésekben
10. Szakirodalmi tájékozottság és folyamatos figyelemmel kísérése az aktuális elméleti és gyakorlati szupervíziós kérdéseknek
11. Szakmai konferenciákon, tudományos tanácskozásokon való részvétel, előadás tartása
12. A szociális munka szupervízióját végző személynek olyan szakmai szervezethez való tartozása, amely elfogadja magára nézve kötelezőnek a Szociális Munka Etikai Kódexét
13. A Szociális Szakmai szövetség Szupervíziós Bizottság ajánlásait, konszenzus alapján kialakított kritériumait a szociális munka szupervízióját végző személy magára nézve kötelezőnek tekinti
14. A szociális munka szupervízióját végző személy tagja lehet vagy képviselő útján részese lehet a Szociális Szakmai Szövetség Szupervíziós Bizottság által kidolgozott szakmai ajánlások elkészítésének

Javasoljuk, hogy a szociális munka szupervíziójára vonatkozó konszenzust létrehozó szervezetek rendszeres időközönként szervezzék meg a konferenciát és vizsgálják felül a kialakított állásfoglalásaikat.

Javaslat a szupervíziós tanácskozás felépítésére

A három napos konferencia első két napja úgy legyen felépítve, hogy a szupervízió különböző nézőpontjai elhangozhassanak, és megvitathatók legyenek.

A harmadik napra egy Konszenzus Konferenciát kellene összehívni.

A célja az lenne, hogy a különböző elméleti megközelítések, gyakorlati tapasztalatok alapján a résztvevők megállapodjanak a szociális munkára vonatkozó szupervízió elméleti sarokköveiben. Ez a forma alkalmas arra, hogy senki ne uralhassa a terepet, aktív alakítója legyen a kialakuló álláspontoknak, de az elfogadott konszenzusokat önmagára nézve kötelezőnek ismerje el, miután a szakma teljes körének meghívása alapján a legmagasabb szakmai fórum állásfoglalása a létrejött konszenzus.

A megvalósításhoz a következőkre van szükség:

1. Kerüljön meghirdetésre a legszélesebb körben a szupervíziós tanácskozás
2. Legyen előre tudható a harmadik nap konszenzus konferencia jellege.
3. Jelöljük ki azokat a kérdéseket, amelyekben konszenzusra kellene jutni a szakmának.

Olyan mechanizmust alakítsunk ki, hogy a résztvevők a kijelölt témákon túl, amit fontosnak tartanak, azok még bekerülhessenek ebbe a konszenzuális körbe.

4. Meg kellene határozni azokat a kritériumokat, amelyek alapján a harmadik napi konszenzus konferencia szavazati joggal rendelkező résztvevője lehet valaki.

5. Ki kell dolgozni a konszenzusos döntési mechanizmust

6. Legyenek felkérve professzionális moderátorok, akik a konszenzusos döntéseket vezetik

7. A konferencia konszenzusos döntései jelenjenek meg egy kiadványban

8. A konszenzuális anyag 3 évente kerüljön felülvizsgálatra és dolgozzuk ki azt a szankciórendszert, amellyel védjük a konszenzuális döntéseket.